

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 Наименованието на специалността Козметична /естетична/ хирургия и учебната програма са съобразени с Декларацията от Токио 2000, Европейския, Международния, Американския, и Австралийския борд по козметична /естетична/ хирургия.

1.2. Продължителността на обучението е три години.

1.3. Изисквано базово образование за допускане до обучение по специалността “Козметична (естетична) медицина” е образователно-квалификационна степен "Магистър" по "Медицина" или с образователно-квалификационна степен „магистър” по дентална медицина.

1.4. Общи положения:

Специалността, се придобива след успешно класиране в конкурс за зачисляване на специализация, изпълнена учебна програма в срок от три години и успешно положен държавен изпит.

Специализацията по козметична /естетична/ хирургия се провежда в акредитирани лечебни заведения, бази за специализация.

2. ДЕФИНИЦИЯ, КОМПЕТЕНЦИИ И УМЕНИЯ

2.1. “Козметична (естетична) хирургия” е медицинска специалност, с предмет на дейност - **разкрасяване** – корекции на естетични несъвършенства при пациенти в състояние на клинично здраве, без здравен проблем в областта на извършваната промяна.

Понятието „естетика” е от гръцки език и означава „изкуство за създаване на красота”, а понятието „козметика” е от латински език и означава „средствата за постигането на красотата”.

Обект на козметично /естетичната/ хирургия са клинично здрави пациенти, които желаят корекция на нормални за здравето външни форми, обеми, ъгли и пропорции на части от лицето, тялото, структурата и формата на подкожните тъкани, както и качеството на кожата покривка.

2.2. Козметичната /естетична/ хирургия обхваща медицински познания, техники и преценки, необходими за прецизна диагностика и корекция на нарушенията в естетиката на лицето, тялото, крайниците и кожата на клинично здрави пациенти.

Изискват се задълбочени познания за естетиката и красотата на базата на топографската анатомия и физиологията на човешкото тяло. Основните изисквания за красотата и естетиката са описани в историята на изобразителните изкуства.

За постигането на тези цели се използват тясно специализирани хирургични, дерматологични и общомедицински принципи, методи и средства.

Козметичната /естетична/ хирургия е с интердисциплинарен характер и включва инвазивни, микроинвазивни и неинвазивни медицински намеси. Същата се прилага единствено за разкрасяване на пациенти, като се цели придаване на по-естетични пропорции, форми и външен вид на кожата, лицето, тялото и крайниците, както и подмладяване с минимални външни белези.

2.3. Целта на специализацията е подготовка на висококвалифицирани специалисти по козметична /естетична/ хирургия за постигане отлично ниво на

обслужване на пациентите. Тази специалност е в интерес на потребителите и е гаранция за предоставяне на качествени медицински услуги.

3. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ И УМЕНИЯ

3.1. Оптимално възможно минимализиране и минитюаризиране на видимите цикатрикси. В този смисъл **“Козметична (естетична) хирургия”** се разграничава максимално от методите на **“несвободна кожна пластика”**, свързани с инцизионно и ексцизионно цикатризиране и ги приема само при изчерпване възможностите на други естетични и козметични методи или при наличие на увисване и нееластичност на кожата. Навлизането на нови методи, технологии и апаратура все повече позволява избягване на инцизионни и ексцизионни белези или използване в болшинството от случаите на точковидни такива.

3.2. Друго основно изискване е премахване на ненужния интраоперативен травматизъм на тъканите, намаляване на обема на оперативните интервенции и по този начин – минимализиране на интервенцията. Всеобщо наложеното в света мото е **“Less is more”** – “по-малко е по-добре”. Такъв подход подобрява и съкращава следоперативния период и пациентите се връщат по-бързо към социалния живот.

3.3. Асептиката е основно и много важно изискване при клинично здрави пациенти. Изискването за висока степен на асептика и асептични потоци, отделно от други такива, изисква отделянето на тази специалност от болнични заведения с по-ниски степени на асептика.

4. ОБУЧЕНИЕ ПО КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ

4.1. УЧЕБЕН ПЛАН

За по-съвършеното и специализирано третиране на естетичните проблеми в специалността **“Козметична /естетична/ хирургия”** съобразно световната практика се обособяват области по зони на човешкото тяло и специфика на медицинската дейност.

1. Лицева козметична /естетична/ хирургия
2. Козметична /естетична/ хирургия на тяло и крайници
3. Козметични процедури

Провеждането на обучението по модули по други специалности и по горепосочените зони на човешкото тяло, както и продължителността е както следва:

Години на обучение	Модули	Срок на обучение	Кредитни точки
I година 1.	- Топографска анатомия на глава и шия	10 дни	60
	- Топографска анатомия на	20 дни	120

	тяло и крайници - Обща хирургия - Анестезиология и интензивно лечение - Дерматология - Лицево – челюстна хирургия	60 дни 10 дни 10 дни 10 дни	360 60 60 60
2.	- Лекционен курс по Козметична /естетична/ хирургия * Провежда се на цикли по 5 дни	5 дни	30
3.	- Област Лицева козметична /естетична/ х-ия	100 дни	600
II година			
1.	- Лекционен курс по Козметична /естетична/ х-ия * Провежда се на цикли по 5 дни	20 дни	120
2.	Козметична /естетична/ х-ия на тяло и крайници	200 дни	1200
III година			
1.	Лекционен курс по Козметична /естетична/ х-ия *Провежда се на цикли по 5 дни	20 дни	120
2.	Козметична /естетична/ х-ия	200 дни	1200

4.2. УЧЕБНА ПРОГРАМА

4.2.1. Теоретична част

Теоретичното обучение се извършва по посочените специалности в акредитирани за следдипломно обучение лечебни заведения, разпределено равномерно през тригодишния период на специализацията като се оценява с една единица за учебен час – кредитна точка.

Обща част - обучение по гранични дисциплини се извършва във висши училища и акредитирани лечебни заведения

Топографска анатомия:

- Топографска анатомия и топографска анатомия на горна, средна и долна трета на лицето, инервация, кръвоснабдяване.
- Топографска анатомия и топографска анатомия на периорбитална област, инервация, кръвоснабдяване.

- Топографска анатомия и топографска анатомия на носа, инервация, кръвоснабдяване.
- Топографска анатомия и топографска анатомия на външно ухо, инервация, кръвоснабдяване.
- Топографска анатомия в ЛЧХ
- Топографска анатомия на сетивната инервация в ЛЧО
- Топографска анатомия на клепачите и периорбиталната зона.

Тяло и крайници:

- Топографска анатомия на меките тъкани на гръдния кош и структури за естетична корекция. Кривоснабдяване и инервация.
- Топографска анатомия на млечните жлези. Кръвоснабдяване, инервация, лимфен отток.
- Топографска анатомия на коремна стена, перинеум и гениталии.
- Топографска анатомия на гръб и седалище.
- Топографска анатомия на меките тъкани на горни крайници.
- Топографска анатомия на меките тъкани на долни крайници.
- Структура на кожата и подкожието: епидермис, дерма, хиподерма.
- Ембриология, кожата в различните възрасти. Филогенеза и онтогенеза на кожата.
- Топографска анатомия на меките тъкани на главата и шията. Структури за естетична корекция. Кривоснабдяване и инервация.
- Топографска анатомия на гръдните жлези, коремна стена, перинеум и гениталии, на гръб и седалище. Кръвоснабдяване, инервация, лимфен отток.
- Топографска анатомия на меките тъкани на горни и долни крайници.

Обща хирургия:

Специализантът да придобие необходимите знания и умения за експресна диагностика и лечение на спешните състояния в хирургията, както и за самостоятелно справяне с проблемите на малката хирургия

- Същност и принципи на амбулаторната хирургия
- Структура. Обзавеждане и организация на работата на операционната зала.
- Подготовка на оперативен екип. Деизфекция на ръце, Операционно облекло, чувство за стерилност.
- Подготовка на оперативно поле
- Хирургичен инструментариум
- Шевен материал
- Асептика и антисептика
- Дезинфекция и стерилизация
- Принципи на оперативна стерилност, дезинфекция и антиосептика.
- Вътреболнична инфекция
- Принципи на борба с вътреболничната инфекция. Методи и средства.

- Рани, видове, лечение, раневи процес.
- Шевове, превръзки.
- Специфични оперативни техники в общата медицинска практика: инцизии, ексцизии, екстирпации, дилатация, кюретаж.
- Атравматично опериране
- Травми: първична помощ, поддържане на основните жизнени функции.
- Кръвотечения - Видове. кръвоспиране, кръвопреливане
- Методи и техники за хемостаза и първична хирургична обработка на рани и травми
- Шок, класификация, патогенеза и лечение
- Гнойни хирургични заболявания. Абсцес, флегмон. Гнойни инфекции на кожа, лимфна система и кръвоносни съдове
- Сепсис
- Следоперативни инфекции. Принципи на предотвратяване. Възпалителни реакции, микробиологично изследване, зарастване на рани.
- Изгаряния, измръзвания
- Особенности в протичането на хирургичните заболявания при деца и пациенти в напреднала възраст
- Хирургични заболявания на гръдната стена и органите на гръдния кош, пневмоторакс, хемоторакс
- Хернии, Видове, локализация, методи на диагностициране
- Иктеричен синдром
- Остра чревна непроходимост
- Остър хирургичен корем. Перитонити – видове, третиране
- Перфорации на коремната стена с остър хирургичен корем.
- Диференциална диагноза при остър хирургичен корем.
- Дизурия, хематурия, полиурия, олигурия
- Инконтиненция и ретенция на урината
- Бъбречно-каменна болест - бъбречна колика
- Уроинфекции
- Травми на пикочо-половата система
- Вродени аномалии на пикочо-половата система
- Травми на периферни съдове и нерви
- Подготовка интраоперативно проследяване и следоперативно водене на хронични заболявания
- Изисквания за водене на предоперативния, следоперативния и реконвалесцентен период
- Водене на процеса при минимално цикатризиране, както и при наличие на чуждо тяло.
- Принципи за оказване на първа помощ в условията на общата практика
- Спешните състояния в хирургията. Методи за експресното им диагностициране.
- Принципи и технология за водно-солева реанимация и хемотрансфузия

- Показания и техника на инцизии, дренаж на гнойни колекции, водене на процеса на зарастване, първични, вторични шевове, видове превръзки и др.
- Некрози и гангрена. Лечение
- Фасциотомия - закрыта, открита. Показания, техники.
- Пункция. Показания, техники.
- Фистули и трудно зарастващи рани.
- Оценка за време за изискване на тясно специализирана консултативна помощ или хоспитализация.
- Оценка за надвишаване на компетентност

Анестезиология и Интензивно лечение:

- Методи на обезболяване в естетичната (козметична) хирургия – упойки: местна, интравенозна, спинална, перидурална, обща.
- Упойки: механизми на действие, граници на безопасност, желан/нежелан/страничен ефект, взаимодействие, предозиране, алергии.
- Локална анестезия. Методи, странични действия, рискове
- Тумесцентна анестезия и “Wet”-метод.
- Допълнителна венозна, “Twilight” анестезия.
- Обща венозна и инхалационна анестезия, показания, усложнения и рискове.
- Спешни медицински състояния: сърдечна аритмия, анафилаксия, спиране на сърцето - диагноза и лечение.
- Анестетици в лицевата хирургия. Местна анестезия. Средства. Усложнения. Токсични и странични явления, коригенти. Изслаждане и подготовка на болните с придружаващи заболявания – специфични особености с оглед изискванията на естетичната хирургия.
- Алергични реакции при употреба на местни аналгетици. Анафилактичен шок. Едем на Квинке. Изслаждане и подготовка на болните с анамнестична обремененост. Лечение.
- Проводна анестезия на н. максиларис и п. мандибуларис и разклоненията им.
- Анестетици в оралната хирургия. Местна анестезия – контактна, инфилтрационна, проводна. Средства. Усложнения
- Проводна анестезия на н. максиларис и н. мандибуларис и разклоненията им.

Дерматология

- Филогенеза и онтогенеза на кожата. Ембриология, кожата в различните възрасти.
- Физиология и функции на кожата: косми, мастни, потни жлези.
- Механизми на регенерация на кожата.
- Структура и функция на видими лигавици.
- Лабораторни методи за изследване на кожата и лигавиците за целите на естетичната дерматология

- Особености и разлики на кожата на лицето и шията.
- Типове кожа. Класификации.
- Апаратна козметика-д арсонвал, йонофореза, ултразвук, фриматор, лазер, електроепилатори.
- Нарушена пигментация, класификации.
- Лечение на пигментациите.
- Болести на космите-хипертрихоза, алопеции, дефлувиуми.

Лицево – челюстна хирургия (ЛЧХ)

- Естетика в ЛЧХ
- Анестетици в лицевата хирургия. Местна анестезия. Средства. Усложнения. Токсични и странични явления, коригенти.
- Изследване и подготовка на болните с придружаващи заболявания – специфични особености с оглед изискванията на естетичната хирургия.
- Алергични реакции при употреба на местни аналгетици. Анафилактичен шок. Едем на Квинке.
- Изследване и подготовка на болните с анамнестична обремененост. Лечение.
- Проводна анестезия на н. Максималарис и н. Мандибуларис и разклоненията им.
- Асептика и антисептика в лицевочелюстната област.

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

I. ЛИЦЕВА КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ (ЛКЕХ)

- Естетика на лицето, пропорции, горна, средна и долна трета, златно сечение, естетика на профила.
- Видове естетични лифтинги на лицето
- Фронтален лифтинг на лицето
- Ендоскопски фронтален лифтинг
- Ултразвуков лифтинг на фронтална област на лицето
- Субпериостален маск лифт
- Маск лифт
- Лифтинги на веждите
- Резекция на м. процерус и коругатор суперцилии- достъпи и техника
- Темпорални лифтинги на лицето
- Темпорални минилифтинги
- Темпорален СМАС лифт (СМАС=суперфициална мускуло-апоневрозна система)
- Лифтинги на средна долна част на лицето и шията
- Класически субдермален лифтинг на лицето
- Субсмас лифтинг на средна и долна част на лицето
- Дълбок лифтинг на средна и долна част на лицето.
- СМАС лифтинг на долна част на лицето и шията
- Ултразвуков лифтинг на долна част на лицето

- Ултразвуков лифтинг на шия
- Платизмография
- Липосукция и ултразвукова липоскулптура на мастните депа на лицето
- Липосукция и ултразвукова липоскулптура на двойна брадичка и шия
- Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето
- Корекция на назолабиални гънки. Методи-оперативни, инжекционни, имплантационни.
- Оперативно премахване на мастните телца на Биша. Други методи
- Естетична корекция на овала и формата на лицето
- Триъгълник на красотата. Методи на създаване
- Липофилинг. Ефективност и рискове
- Естетични корекции на формата на брадата. Анатомия, рискове.
- Увеличаване на брадата. Оперативни и инжекционни методи
- Естетични методи за корекция на формата на скулите, оперативни методи, импланти, транспланти. Анатомия, рискове
- Естетика и пропорции на устните. Анатомия, инервация, кръвоснабдяване
- Естетични корекции на формата и устните. Оперативни методи
- Естетични корекции на формата и устните. Инжекционни методи
- Естетична корекция на формата на усните с татуировка
- Естетични методи за създаване на трапчинки на брадата и бузите
- Естетика на комплекса: очи-вежди
- Корекция на външния ъгъл на очите
- Корекция на външния ъгъл на веждите
- Анатомия на клепачите
- Естетична блефаропластика
- Трансконюнктивална блефаропластика
- Естетична транскутанна блефаропластика с минимални разрези
- Естетична татуировка на веждите. Постоянен грим
- Естетични пропорции на носа. Анатомия, инервация, кръвоснабдяване
- Естетична корекция на външната форма на носа
- Естетична корекция на формата на върха на носа
- Приплъзване на колумелата
- Естетични корекции на кифоза, лордоза и сколиоза на гърба на носа.
- Стесняване на ширината на носа. Видове остеотомии. Дигитална фрактура
- Естетична корекция на формата на ушите. Естетични изисквания. Оперативни методи
- Естетично намаляване на външното ухо – методи.
- Старееене на кожата на лицето. Последствия на стареенето върху кожа, подкожна тъкан, мускулатура и черепа

- Видове естетични корекции на стареенето на кожа, лицеви структури и черепа
- Естетична корекция на бръчки на лицето, методи
- Химически пилинги на лицето – видове. химически агенти и дълбочина на проникване
- Екзодерм лифт, разлики, специфика.
- Лазерно подмладяване на кожата на лицето, видове лазери
- Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области
- Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето
- Естетично намаляване и увеличаване обема на меките тъкани на лицето – методи
- Липофилинг. Ефективност и рискове
- Татуировки и траен грим
- Премахване на татуировки. Методи
- Последствия за кожата а лицето при акне и методи за повлияване.
- Дермабразио
- Вакуумен пилинг и дермабразио с хидроксиалуминиеви кристали
- Микрохирургия на лицето – телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени пори. Видове
- Микроелектрохирургия
- Електростимулация на лицевата мускулатура като вид лифтинг на лицето
- Дермолиза
- Старчески петна, пигментации на лицето, лечение
- Повлияване на белези. Методи
- Вакуумен пилинг, дермабразио на белези на лицето
- Епиляция в зоната на лицето, шията и врата – методи, показания и рискове
- Трансплантация на коса. Показания, методи, рискове
- Имплантация на коса. Показания, методи, рискове
- Естетична корекция на външната форма на носа при ринолордоза.
- Естетична корекция на външната форма на носа при ринокифоза.
- Естетична корекция на външната форма на носа при риносколиоза.
- Естетична корекция на външната форма на носа при деформации на основата на носа и комбинирани деформации.
- Вторична естетична корекция на носа
- Естетична корекция на формата на върха на носа.
- Приплъзване на колумелата.
- Стесняване на ширината на носа. Видове остеотомии. Дигитална фрактура.
- Анатомия на ухото за целите на естетичната хирургия и антропология на ухото.
- Естетична корекция на формата на ушите. Естетични изисквания. Оперативни методи.
- Естетична корекция при щръкнало ухо.

- Естетична корекция при чашковидно ухо.
- Естетична корекция приклепнали уши.
- Естетична корекция при “ухо на борец”.
- Естетична корекция при разгънат хеликс.
- Естетична корекция при частични дефекти.
- Физиология и патофизиология в ЛЧОбласт
- Естетика в ЛКЕХ
- Видове импланти, използвани в лицево-челюстната хирургия за нуждите на естетичната хирургия, сравнителни данни, характеристика, начин на приложение.
- Свободно автоприсаждане на кост, хрущял, фасции и др.
- Основни принципи на естетичните операции в лицево-челюстната област.
- Консервирани тъкани – лиофилизирани и замразени за нуждите на естетичната хирургия.
- Естетична корекция на зъбната дъга, методи и показания.
- Естетична корекция на отделни зъби – методи, показания.
- Украшения на зъбите.
- Лицева асиметрия: причини. Методи на лечение.
- Естетична корекция на външната форма на носа: на върха на носа, при кифоза, лордоза и сколиоза на гърба на носа, стесняване на ширината на носа. Видове остеотомии. Дигитална фрактура
- Естетични корекции на формата на брадата. Анатомия, рискове. Увеличаване и намаляване на брадата. Оперативни и инжекционни методи. Имплантационни и трансплантационни методи.
- Естетична блефаропластика
- Трансконюнктивална блефаропластика
- Естетични проблеми в стоматологията
- Хирургия на усмивката
- Ортодонтски проблеми на съзъбието
- Методи на избелване на зъбите
- Естетична корекция на езика

II. КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ НА ТЯЛО И КРАЙНИЦИ (КЕХТК)

- Естетично повлияване на стареенето на ръката. Възможности. Естетично повлияване на пигментациите на ръката
- Химически пилинг на кожата на ръката – възможности и опасности. Позволен метод.
- Видове обезкосмяване на тяло и крайници.
- Лазерно обезкосмяване на тяло и крайници.
- Възможности за естетични корекции на белези на гърба от акне. Методи.
- Химически пилинги на тяло и крайници. Показания и противопоказания.

- Химически пилинги на тяло и крайници при стрии. Показания и противопоказания.
- Естетични медицински тауировки. Показания. Методи за лечение на витилиго.
- Естетична автокератиничитна присадка.
- Методи и възможности за естетично повлияване и корекции на белези.
- Поставяне на интрадермални украшения. Методи
 - Естетични пропорции на тялото. Обеми, форми, пропорции, Цели и методи на естетичната хирургия в тази област.
 - Естетични пропорции на горни крайници. Обеми, форми, пропорции, Цели и методи на естетичната хирургия в тази област.
 - Естетични пропорции на долни крайници. Обеми, форми, пропорции, Цели и методи на естетичната хирургия в тази област.
 - Естетична корекция на формата на раменете. методи на увеличаване и намаляване на меките тъкани.
 - Естетични корекции на мастните натрупвания на брахиума.
 - Ултразвикова липоскулптура на брахиум.
 - Липосукция на брахиум.
 - Естетично повлияване на стареенето на ръката. Възможности.
 - Липофилинг на ръката
 - Естетично повлияване на пигментациите на ръката
 - Химически пилинг на кожата на ръката – възможности и опасности. Позволените методи.
 - Видове обезкосмяване на ръцете
 - Естетични корекции на формата на гърба. Методи за увеличаване и намаляване на обема на меките тъкани
 - Ултразвуква липоскулптура в областта на гърба.
 - Липосукция в областта на гърба.
 - Възможности за естетични корекции на белези на гърба от акне.
- Методи.
 - Обезкосмяване на гърба. Видове.
 - Обезкосмяване на гърдите и бюста. Видове. Противопоказания.
 - Корекция на стрии на бюста. Методи.
 - Естетика и пропорции на бюста.
 - Естетично увеличаване на бюста. Оперативни методи, достъпи, импланти, принципи за естествен вид и усещане. Рискове.
 - Естетично намаляване на бюста. Методи, недостатъци, рискове.
 - Ултразвукова липоскулптура за намаляване обема на бюста.
 - Ултразвукова липоскулптура за повдигане на бюста.
 - Естетично повдигане на бюста, методи, рискове. Методи без видими белези.
 - Естетична корекция на формата на мамилата.
 - Естетична корекция на формата на ареолата. Методи.
 - Естетична татуировка на ареола.
 - Мастни депа на гърдите и мишниците. Методи за намаляване.

- Видове гинекомастия. Естетични корекции при гинекомастия.
- Оперативни методи.
 - Ултразвукова липоскулптура при гинекомастия.
 - Естетични операции на предна коремна стена.
 - Електростимулация на мускулатурата на коремна стена.
 - Мастни депа на корема и “паласките”. Видове. Целулит и затлъстяване.
 - Липосукция на корем и паласки. Рискове, обеми.
 - Ултразвукова липоскулптура на корем и паласки.
 - Ултразвуков лифтинг на кожата на корема. Възможности.
 - Намаляване на мастните натрупвания на пубиса.
 - Видове обезкосмяване на коремна област и пубиса
 - Лазерна епилация на зоната на корема и пубиса
 - Фотоепилация на зоната на корема и пубиса
 - Естетични корекции на пъпа.
 - Лечение на стрии на корема. Вакуумен и химически пилинги.
 - Естетични пропорции и позиция на седалището. Видове корекции на обем и позиция.
 - Повдигане на седалището. Методи.
 - Електростимулация на седалището.
 - Естетично намаляване на мастните депа на седалището – ултразвукова липоскулптура, липосукция – разлики и ограничения.
 - Естетично увеличаване на обема и формата на седалището.
- Методи, импланти, липофилинг.
 - Повлияване на стрии на седалището. Методи.
 - Обезкосмяване на седалището. Методи.
 - Обезкосмяване на външните полови органи и перинеума при мъже.
 - Видове импотенция. Психически и легални проблеми. Подбиране на пациент.
 - Видове фалопластика, видове пациенти и показания.
 - Видове пенилни протези. Показания.
 - Оперативно удължаване на пениса.
 - Методи на протезиране на пениса.
 - Методи на удебеляване на пениса.
 - Тестикуларни импланти. Видове естетични операции при загуба на тестис.
 - Циркумсцизио.
 - Естетични операции при смяна на пола при мъже.
 - Естетични операции за премахване на пениса при смяна на пола.
 - Естетични операции за оформяне на външни женски полови органи. Създаване на влагалище при мъже.
 - Обезкосмяване на външните полови органи и перинеума при жени.
 - Естетични корекции на малките лабии.
 - Поставяне на украшения на външните органи. Методи.
 - Естетични корекции на входа на влагалището.
 - Естетични операции при смяна на пола при жени.

- Естетично създаване на пенис, скротум и тестиси при жени
- Анатомия на меките тъкани на долни крайници.
- Анатомично разположение на мастните натрупвания на долни крайници. целулит и затлъстяване.
- Ултразвукова липоскулптура на долните крайници. Анатомични области, обеми, възможности, рискове.
- Липосукция на долни крайници. възможности, рискове.
- Естетично оформяне на подбедрица. Методи на увеличаване и намаляване на обема.
- Естетично оформяне на глезени. Методи и възможности.
- Визуално удължаване на краката. Методи.
- Обезкосмяване на долни крайници.
- Естетична варицектомия.
- Естетична лигатура на перфорантни вени на долните крайници.
- Естетична склеротерапия при повърхностни вени и телеангиектазии.
- Микроелектрохирургия при телеангиектазии.
- Естетична корекция на стрии на долни крайници.
- Методи за лечение на витилиго.
- Естетична автокератиницитна присадка.
- Методи и възможности за естетично повлияване и корекции на белези.
- Поставяне на интрадермални украшения. Методи
- Видове импотенция. Психически и легални проблеми. Подбиране на пациент.
- Видове фалопластика, видове пациенти и показания.
- Видове пенилни протези. Показания.
- Оперативно удължаване на пениса.
- Методи на протезиране на пениса.
- Методи на удебеляване на пениса.
- Тестикуларни импланти. Видове естетични операции при загуба на тестис.
- Циркумсцизио.
- Естетични операции при смяна на пола при мъже.
- Естетични операции за премахване на пениса при смяна на пола.
- Естетични операции за оформяне на външни женски полови органи. Създаване на влагалище при мъже.
- Обезкосмяване на външните полови органи и перинеума при жени.
- Естетични корекции на малките лабии.
- Поставяне на украшения на външните органи. Методи.
- Естетични корекции на входа на влагалището.
- Естетични операции при смяна на пола при жени.
- Естетично създаване на пенис, скротум и тестиси при жени.
- Естетично корегиране на химен.

III. Козметични процедури (КП)

- Съвременно лечение на окосмяването-електроепилация с игла, пинсета, термохимиепилация, лазерна и фотоепилация, коло маска.
- Показания за различните видове епилация. Разлика между лазерна и фотоепилация. Противопоказания.
- Усложнения след епилация съответно на различните методи.
- Болести на мастните жлези-акне вулгарис, себореен дерматит и техните усложнения.
- Козметично лечение на болестите на мастните жлези и тяхните последствия
- Комедони и милиуми-лечение.
- Алергични заболявания на кожата.
- Бактериални възпаления на кожата.
- Вирусна инфекция на кожата.
- Болести на космите: вродени хипо и атрихии, придобити алопеции: огнищна, дифузна (андрогенна), псевдопелада. Хипертрихоза, хирзутизм.
- Болести на мастните жлези. Себорея – олеозна и суха (себостаза). Акне – клинични варианти, професионално и медикаментозно.
- Принципи на локална терапия в естетиката: депигментирачи, епителотонични, кератолитични, пигментичащи, фотозащитни. Показания, противопоказания, странични ефекти, взаимодействия.
- Принципи на естетичната дермохирургия. Оперативни процедури: инцизии, ексцизии, топла и студена коагулация, кюретаж, дермабразия. Видове анестезии: локална проводна и др. Козметичен ефект.
- Медицинска козметика. Принципи и задачи. Хигиена на кожата, лигавиците и кожните придатъци.
- Принципи на борба с вътреболничната инфекция. Методи и средства. Дезинфекция и стерилизация. Принципи на оперативна стерилност, дезинфекция и антисептика.
- Тумори на кожата, видове, методи на лечение. Опасности за пациента и лекаря. Видове хистологично изследване и показания. Методи на лечение. Показания за естетичност на намесата и кога.
- Невуси, Невусни болести и синдроми.
- Хемангиоми и ангиомни синдроми.
- Преканцерози и злокачествени тумори на кожата.
- Локално лечение на козметични дефекти – брадавици, белези, невуси, хемангиоми.
- Стареење на кожата на лицето. Влияние на околната среда.
- Методи за естетични корекция на бръчки на лицето, методи.
- Химически пилинги на лицето – видове. химически агенти и дълбочина на проникване, водене на следоперативния период, възможни усложнения.

- Лазерен пилинг и подмладяване на кожата на лицето - видове лазерни апарати, методи, дълбочина на проникване, водене на следоперативния период, възможни усложнения.
- Дермабразии на лице, зони, дълбочина, възможни усложнения.
- Смесени методи – лазерни методи в комбинация с дермабразии.
- Криотерапия .
- Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области.
- Последствия на стареенето върху кожа, подкожна тъкан, мускулатура и черепа.
- Видове естетични корекции на стареенето на кожата и лицевите структури.
- Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето.
- Увеличаване на брадата. Инжекционни методи.
- Естетични корекции на формата и устните. инжекционни методи.
- Естетична корекция на формата на устните с татуировка.
- Естетична татуировка на веждите. Траен грим.
- Последствия за кожата на лицето при акне и методи за повлияване. Методи на повлияване: дермабразии, лазерна терапия, Екзодерм.
- Микроелектрохирургия – телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени пори, методи.
- Старчески петна, пигментации. Лечение, видове.
- Трансплантация на коса. показания, методи, рискове.
- Естетично повлияване на стареенето на ръката - възможности.
- Естетично повлияване на пигментациите на ръката.
- Химически пилинг на кожата на ръката – възможности, рискове.
- Възможности за естетични корекции на белези от акне на гърба.
- Естетична татуировка на ареола.
- Обезкосмяване на коремна област и пубиса и перианално и седалището, видове и рискове.
- Телеангиектазии и методи на лечение.
- Интрадермално поставяне на украшения. Естетични показания.
- Локални средства за лечение и козметични продукти – новости.
- Лечение на пигментациите.
- Съвременно лечение на окосмяването-електроепилация с игла, пинсета, термохимиепилация, лазерна и фотоепилация, коло маска.
- Показания за различните видове епилация. Разлика между лазерна и фотоепилация. Противопоказания.
- Усложнения след епилация съответно на различните методи.
- Принципи на естетичната дермохирургия. Оперативни процедури: инцизии, ексцизии, топла и студена коагулация, кюретаж, дермабразии. Видове анестезии: локална проводна и др. Козметичен ефект.
- Принципи на борба с вътреболничната инфекция. Методи и средства. Дезинфекция и стерилизация. Принципи на оперативна стерилност, дезинфекция и антисептика.
- Методи за естетично премахване на тумори на кожата Опасности за пациента и лекаря.

- Локално лечение на козметични дефекти – брадавици, белези, невуси, хемангиоми.
- Стареене на кожата на лицето
- Методи за естетични корекция на бръчки на лицето, методи.
- Химически пилинги на лицето – видове. химически агенти и дълбочина на проникване, водене на следоперативния период, възможни усложнения.
- Екзодерм лифт. Разлики от другите методи, създаване на колагенови слоеве. Дълбочина, следоперативен период, възможни усложнения.
- Дермабразия на лице, зони, дълбочина, възможни усложнения.
- Смесени методи – лазерни методи в комбинация с дермабразия.
- Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области.
- Последствия на стареенето върху кожа, подкожна тъкан, мускулатура и черепа.
- Видове естетични корекции на стареенето на кожата и лицевите структури.
- Естетично намаляване и увеличаване обема на меките тъкани на лицето – методи.
- Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето.
- Корекция на назолабиални гънки. Методи-оперативни, инжекционни, имплантационни.
- Оперативно премахване на мастните телца на Биша. Други методи.
- Естетична корекция на овала и формата на лицето.
- Триъгълник на красотата. методи на създаване.
- Липофилинг, ефективност и рискове.
- Естетични корекции на формата на брадата. анатомия, рискове.
- Увеличаване на брадата. Инжекционни методи.
- Естетични методи за корекция на формата на скулите, инжекционни импланти. анатомия, рискове
- Естетика и пропорции на устните. анатомия, инервация, кръвоснабдяване.
- Естетични корекции на формата и устните. инжекционни методи.
- Естетична корекция на формата на устните с татуировка.
- Естетична татуировка на веждите. Траен грим.
- Последствия за кожата на лицето при акне и методи за повлияване. Методи на повлияване: дермабразия, лазерна терапия, Екзодерм.
- Вакуумен пилинг и дермабразия с хидроксиалуминиеви кристали. Показания.
- Микроелектрохирургия – телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени пори, методи.
- Електростимулация на лицевата мускулатура като вид лифтинг на лицето.
- Дермолиза за повлияване на бръчки.
- Методи и възможности за естетично повлияване и корекции на белези.

- Епиляция в зоната на лицето, шията и врата – методи, показания и рискове.
- Имплантация на коса. показания, методи, рискове.
- Естетично повлияване на стареенето на ръката - възможности.
- Липофилинг на ръката. Импланти.
- Естетично повлияване на пигментациите на ръката.
- Химически пилинг на кожата на ръката – възможности, рискове.
- Видове обезкосмяване на ръцете.
- Възможности за естетични корекции на белези от акне на гърба.
- Обезкосмяване на гърба. Видове.
- Обезкосмяване на гърдите и бюста. Видове, рискове.
- Корекция на стрии, дермабразии, вакуумен пилинг, химически пилинги.
- Естетична татуировка на ареола.
- Електростимулация на мускулатурата на коремна стена, видове.
- Обезкосмяване на коремна област и пубиса и перианално и седалището, видове и рискове.
- Естетично нехирургично повдигане на седалището. Електростимулация, др.
- Естетично увеличаване на обема и формата на седалището. Методи, импланти, липофилинг.
- Обезкосмяване на външните полови органи, перинеума при мъже и жени.
- Обезкосмяване на долни крайници.
- Телеангиектазии и методи на лечение.
- Склерозизиране на повърхностни вени.
- Естетична корекция на формата на долни крайници.
- Естетична автокератинична присадка, методи, показания.
- Интрадермално поставяне на украшения. Естетични показания.
- Локални средства за лечение и козметични продукти – новости.

4.2.2. Практическа част

ТАБЛ. 1. ВИДОВЕ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ ПО КОЗМЕТИЧНА (ЕСТЕТИЧНА) ХИРУРГИЯ ПО ОБЛАСТИ

1. Лицева козметична хирургия	2. Козметична хирургия на тяло и крайници	3. Козметични процедури
Естетични корекции на носа: първична, допълнителна, вторична	Липосукция и Ултразвукова липоскулптура: гръб, гърди, седалище	Лазерно подмладяване на кожата на лицето

Естетична корекция на клепачите - горен клепач - долен клепач	Липосукция и Ултразвукова липоскулптура на корем и паласки	Дермабразии на кожата
Повдигане на веждите - коронарен достъп - ендоскопско - директен достъп - при блефаропластика	Гърди - намаляване - увеличение - мастопексия	Химически пилинг Екзодерм лифт
Лифтинг на лицето: Ендоскопски, ултразвуков СМАС лифтинг, С- лифтинг, традиционни	Повдигане на седалището	Увеличение на меките тъкани на лицето
Брадичка - увеличение - намаление - корекция на формата	Ултразвукова липоскулптура или липосукция на долни крайници	Лечение на плешивостта -имплантация -трансплантация
Ултразвукова липоскулптура и липосукция На лице и шия	Ултразвукова липоскулптура или липосукция на брахиум	Естетично -хирургично премахване на кожни тумори
Корекция на скули Корекция на устни	Фалопластика	Мезотерапия
Ухо - естетична корекция на външно ухо	Естетични корекции на женските и мъжките външни полови органи	Премахване на татуировка с лазер
Плешивост - имплантация на коса - трансплантация на коса	Имплантации и трансфер на мастна тъкан за попълване на дефекти на формата.	Инжектиране на Ботулинов токсин тип А - Botox/Dysport/ВТХА

ТАБЛ. 2. НЕОБХОДИМ БРОЙ САМОСТОЯТЕЛНО ИЗВЪРШЕНИ ОПЕРАЦИИ И ПРОЦЕДУРИ ЗА ВСЯКА ОБЛАСТ НА КОЗМЕТИЧНАТА (ЕСТЕТИЧНА) ХИРУРГИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СПЕЦИАЛНОСТ

Основни операции и процедури

Самостоятелни операции и процедури

Необходим брой

1. Лицева козметична /естетична/ хирургия

Стандартен лифтинг на лицето	3
Темпорален или долен СМАС лифтинг на лицето	3
S-лифт	3
Естетична корекция на клепачите	3

Естетична корекция на формата на носа	5
Присаждане на коса	1
Имплантиция на коса	1
Имплантиция на скули	3
Естетична корекция и увеличаване на брадичката	3
Естетична корекция на устни	3
Естетична корекция на външното ухо	1
Трансфер на мастна тъкан	5

2. Козметична /естетична/ хирургия на тяло и крайници

Ултразвукова липоскулптура на тяло или крайници	3
Липосукция на тялото или крайници	5
Увеличаване на бюста	2
Естетична мастопексия	2
Ултразвукова липоскулптура/липосукция на гърдите	1
Ултразвукова липоскулптура/липосукция на корем	5
Естетична корекция на гениталите	2
Ултразвукова липоскулптура/липосукция на брахиума	2
Ултразвукова липоскулптура/липосукция на седалището	2
Увеличаване/повдигане на седалището	1
Корекция на прасци и глезени	1
Трансфер на мастна тъкан	5

3. Козметични процедури

Присаждане на коса	1
Имплантиция на коса	1
Дермабразио на кожата на лицето	3
Химически пилинг повърхностен и дълбок	5
Трансфер на мастна тъкан	5
Лазерна обработка на кожата	2
Ултразвукова липоскулптура/липосукция лице/шия	3
Инжекционни имплантанти	10
Инжектиране на Botox	5
Мезотерапия	20
Склеротерапия	10

4.3. КОЛОКВИУМИ

Колоквиумите се полагат след изпълнение на съответна част от учебната програма пред комисия от утвърдени специалисти, преподаватели в областта на Козметично /естетичната/ хирургия. Колоквиумите се вписват в книжката за специализация на обучаващия се и се регистрират в протоколна книга в базата за обучение

1. ОБЩА ЧАСТ

1.1. История на естетичната козметична хирургия. История на академиите, асоциациите, сдруженията и колежите.

1.2. Кодекс на лечебната практика. Етика. Психология: избор на пациент. Правото в медицината – как да защитите пациента и себе си. Фотография. Стандартизирана фотография, пре/интра/следоперативни записи.

1.3. Вътреболнична инфекция. Следоперативни инфекции. Принципи на предотвратяване. Атравматично опериране. Асептика и антисептика. Възпалителни реакции, микробиологично изследване, зарастване на рани, водене на процеса при минимално цикатризиране, както и при наличие на чуждо тяло.

1.4. Рискови състояния в козметичната естетична хирургия. Алергии и придружаващи заболявания. Интраоперативни и следоперативни рискове. Спешни медицински състояния: сърдечна аритмия, анафилаксия, спиране на сърцето - диагноза и лечение.

1.5. Методи на обезболяване в козметичната естетична хирургия – упойки: местна, интравенозна, спинална, перидурална, обща. Механизми, граници на безопасност, желан /нежелан/ страничен ефект. Взаимодействие, предозиране алергии.

1.6. Физични закони в естетичната козметична хирургия. Работа и безопасност с моно- и биполярна диатермия, лазер, ултразвук., липосукция, механична и вибро-липосукция.

2. ЛИЦЕВА КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ

2.1. Зони на лицето и топографска анатомия. Кожа, линии на Лангер, подкожие, СМАС, мускулатура, кръвоснабдяване, инервация. Топография на фациалния нерв. Диспропорции и деформации. Концепция за пропорции, разстояния и ъгли.

2.2. Антигравитационни операции: лифтинги на лицето, веждите, латералните кантове на очите и устата, скулите, средна и долна част на лицето, платизмата. Лицеви импланти: видове, дълбочина на приложение, показания и противопоказания, рискове. Автотрансплантация на мастна тъкан.

2.3. Естетични корекции на носа, устните, назолабиални гънки, брадата, ушите. Липосукция, механична, вибролипосукция. Ултразвукова липоскулптура на лицето.

2.4. Хирургични и нехирургични методи на повлияване на клепачите. Периорбитална област. Разкрояване на очите с методи на периорбиталната и екстрапериорбиталната естетична (козметична) хирургия и медицина.

2.5. Старееене на кожата, белези, пигментации на лицето: лазерна терапия, химически пилинги и дермабразио, ботулинов токсин.

2.6. Трансплантация и имплантация на коса.

3. КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ НА ТЯЛО И КРАЙНИЦИ

3.1. Анатомични зони на тялото и крайниците. Топографска анатомия, кръвоснабдяване, инервация. Кожа и линии на Лангер. Подкожие, хистогенеза, фасции и слоеве. Подлежащи мускулни групи. Анатомия, кръвоснабдяване, инервация, лимфен дренаж. Аномалии, атавизъм, асиметрии и лечение.

3.2. Имплантация и трансплантация. Зони за подпълване. Естетични форми и пропорции на тялото и методи за създаването им.

3.3. Естетично увеличаване, намаляване и повдигане на гърдите. Естетични корекции на ареолата и мамилата. Методи, материали, рискове, усложнения, следоперативен период.

3.4. Липосукция: история, методи. Механична, вибролипосукция. Ултразвукова липоскулптура. Възможности и показания за извършване по зони, разлики, рискове и усложнения. Водене на следоперативния период.

3.5. Седалище. Анатомия, симетрия, естетика. Увеличаване, намаляване, повдигане. Методи, показания, рискове и усложнения.

3.6. Мъжки и женски полови органи. Естетика, корекции. Психология: избор на пациент. Естетични операции в процесите за смяна на пола.

3.7. Естетична флебология: варикозни вени и капиляри, стадии, Възможности и методи за естетично повлияване. Склеротерапии.

4. КОЗМЕТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

4.1. Нормална кожа, слоеве и структура. Хистология. Видове кожа. Класификации. Стареене на кожата и структурите на лицето. Оперативни и неоперативни методи на лечение.

4.2. Подкожна структура. Зони на лицето и топографска анатомия. СМАС, мускулатура, кръвоснабдяване, инервация. Топография на фациалния нерв. Диспропорции и деформации на лицето. Естетически норми, пропорции, разстояния и ъгли.

4.3. Лечение на белези – от акне, следоперативни, посттравматични. Лазерна терапия, химически и вакуумни пилинги и дермабразия, дермолиза, склеротерапия, фотоподмладяващи и обезкосмяващи процедури и др.

4.5. Ботокс, интрадермални и субдермални импланти и транспланти.

4.6. Доброкачествени кожни тумори. Тумори на подкожието. Диференциална диагноза. Начини на естетично премахване.

5. КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СПЕЦИАЛНОСТ ПО КОЗМЕТИЧНА/ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ

I. ЛИЦЕВА КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ

1. Естетика на лицето, пропорции. горна, средна и долна трета, златно сечение, естетика на профила.
2. Анатомия на горна трета на лицето, инервация, кръвоснабдяване. анатомия на горна трета на лицето, инервация, кръвоснабдяване.
3. Анатомия на средна трета на лицето, инервация, кръвоснабдяване.
4. Анатомия на долна трета на лицето, инервация, кръвоснабдяване.
5. Анестетици в лицевата хирургия. Местна анестезия – контактна, инфилтрационна, проводна. Средства. Усложнения.
6. Проводна анестезия на н. максиларис и мандибуларис и разклоненията им. Асептика и антисептика в лицевочелюстната област.

7. Видове импланти, използвани в лицевочелюстната хирургия за нуждите на естетичната хирургия, сравнителни данни, характеристика, начин на приложение.
8. Свободно присаждане на кост, хрущял, твърда мозъчна обвивка и др.
9. Основни принципи на естетичните операции в лицево-челюстната област.
10. Консервирани тъкани – лиофилизирани и замразени за нуждите на естетичната хирургия.
11. Естетична корекция на зъбната дъга, методи и показания.
12. Естетична корекция на отделни зъби – методи, показания.
13. Украшения на зъбите.
14. Видове естетични лифтинги на лицето.
15. Фронтален лифтинг на лицето.
16. Ендоскопски фронтален лифтинг.
17. Ултразвуков лифтинг на фронтална област на лицето.
18. Субпериостален маск лифт.
19. Лифтинги на веждите.
20. Резекция на м. процерус и коругатор суперцилии- достъпи и техника.
21. Темпорални лифтинги на лицето.
22. Темпорални минилифтинги.
23. Темпорален маск лифт.
24. Лифтинги на средна долна част на лицето и шията.
25. Класически субдермален лифтинг на лицето.
26. Субмаск лифтинг на средна и долна част на лицето.
27. Дълбок лифтинг на средна и долна част на лицето.
28. СМАС лифтинг на долна част на лицето и шията.
29. Ултразвуков лифтинг на долна част на лицето.
30. Ултразвуков лифтинг на шия.
31. Платизмография.
32. Липосукция и ултразвукова липоскулптура на мастните депа на лицето.
33. Липосукция и ултразвукова липоскулптура на двойна брадичка и шия.
34. Химически пилинги на лицето – видове. химически агенти и дълбочина на проникване.
35. Екзодерм лифт, разлики, специфика.
36. Лазерно подмладяване на кожата на лицето, видове лазери.
37. Старееене на кожата на лицето. Последствия на стареенето върху кожа, подкожна тъкан, мускулатура и черепа.
38. Видове естетични корекции на стареенето на кожа, лицеви структури и черепа.
39. Естетична корекция на бръчки на лицето, методи.
40. Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области.
41. Естетично намаляване и увеличаване обема на меките тъкани на лицето – методи.
42. Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето.
43. Корекция на назолабиални гънки. Методи-оперативни, инжекционни, имплантационни.
44. Оперативно премахване на мастните телца на Биша. Други методи.

45. Естетична корекция на овала и формата на лицето.
46. Триъгълник на красотата. Методи на създаване.
47. Липофилинг. Ефективност и рискове.
48. Естетични корекции на формата на брадата. Анатомия, рискове.
49. Увеличаване на брадата. Оперативни и инжекционни методи.
50. Естетични методи за корекция на формата на скулите, оперативни методи, импланти. анатомия, рискове.
51. Естетика и пропорции на устните. Анатомия, инервация, кръвоснабдяване.
52. Естетични корекции на формата и устните. Оперативни методи.
53. Естетични корекции на формата и устните. Инжекционни методи.
54. Естетична корекция на формата на устните с татуировка.
55. Хирургия на усмивката.
56. Ортодонтски проблеми на съзъбието.
57. Естетични методи за създаване на трапчинки на брадата и бузите.
58. Естетика на комплекса: очи-вежди.
59. Корекция на външния ъгъл на очите.
60. Корекция на външния ъгъл на веждите.
61. Анатомия на клепачите.
62. Естетична блефаропластика.
63. Трансконюнктивална блефаропластика.
64. Естетична транскутанна блефаропластика с минимални разрези.
65. Естетична татуировка на веждите. Постоянен грим.
66. Естетични пропорции на носа.
67. Анатомия на носа за целите на естетичната хирургия и антропология на носа.
68. Инервация, кръвоснабдяване.
69. Естетична корекция на външната форма на носа при ринолордоза.
70. Естетична корекция на външната форма на носа при ринокифоза.
71. Естетична корекция на външната форма на носа при риносколиоза.
72. Естетична корекция на външната форма на носа при деформации на основата на носа и комбинирани деформации.
73. Вторична естетична корекция на носа.
74. Естетична корекция на формата на върха на носа.
75. Приплъзване на колумелата.
76. Стесняване на ширината на носа. Видове остеотомии. Дигитална фрактура.
77. Анатомия на ухото за целите на естетичната хирургия и антропология на ухото.
78. Естетична корекция на формата на ушите. Естетични изисквания. Оперативни методи.
79. Естетична корекция при щръкнало ухо.
80. Естетична корекция при чашковидно ухо.
81. Естетична корекция прилепнали уши.
82. Естетична корекция при “ухо на борец”.
83. Естетична корекция при разгънат хеликс.
84. Естетична корекция при частични дефекти на ухото.

85. Последствия за кожата а лицето при акне и методи за повлияване.
86. Дермабразео.
87. Вакуумен пилинг и дермабразео с хидроксиалуминиеви кристали.
88. Микрохирургия на лицето – телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени пори. Видове.
89. Микроелектрохирургия.
90. Електростимулация на лицевата мускулатура като вид лифтинг на лицето.
91. Дермолиза.
92. Старчески петна, пигментации на лицето, лечение.
93. Повлияване на белези. Методи.
94. Вакуумен пилинг, дермабразео на белези на лицето.
95. Епиляция в зоната на лицето, шията и врата – методи, показания и рискове.
96. Трансплантация на коса. Показания, методи, рискове.
97. Имплантация на коса. Показания, методи, рискове.

II. КОЗМЕТИЧНА /ЕСТЕТИЧНА/ ХИРУРГИЯ НА ТЯЛО И КРАЙНИЦИ

1. Топографска анатомия на меките тъкани на гръдния кош и структури за естетична корекция. Кривоснабдяване и инервация.
2. Топографска анатомия на гръдните жлези. Кръвоснабдяване, инервация, лимфен отток.
3. Топографска анатомия на коремна стена, перинеум и гениталии.
4. Топографска анатомия на гръб и седалище.
5. Топографска анатомия на меките тъкани на горни крайници.
6. Топографска анатомия на меките тъкани на долни крайници.
7. Естетични пропорции на тялото. Обеми, форми, пропорции, Цели и методи на естетичната хирургия в тази област.
8. Естетични пропорции на горни крайници. Обеми, форми, пропорции, Цели и методи на естетичната хирургия в тази област.
9. Естетични пропорции на долни крайници. Обеми, форми, пропорции, Цели и методи на естетичната хирургия в тази област.
10. Естетична корекция на формата на раменете. методи на увеличаване и намаляване на меките тъкани.
11. Естетични корекции на мастните натрупвания на брахиума.
12. Ултразвикова липоскулптура на брахиум.
13. Липосукция на брахиум.
14. Естетично повлияване на стареенето на ръката. Възможности.
15. Липофилинг на ръката
16. Естетично повлияване на пигментациите на ръката
17. Химически пилинг на кожата на ръката – възможности и опасности. Позволени методи.
18. Видове обезкосмяване на ръцете

19. Естетични корекции на формата на гърба. Методи за увеличаване и намаляване на обема на меките тъкани
20. Ултразвуква липоскулптура в областта на гърба.
21. Липосукция в областта на гърба.
22. Възможности за естетични корекции на белези на гърба от акне. Методи.
23. Обезкосмяване на гърба. Видове.
24. Обезкосмяване на гърдите и бюста. Видове. Противопоказания.
25. Корекция на стрии на бюста. Методи.
26. Естетика и пропорции на бюста.
27. Естетично увеличаване на бюста. Оперативни методи, достъпи, импланти, принципи за естествен вид и усещане. Рискове.
28. Естетично намаляване на бюста. Методи, недостатъци, рискове.
29. Ултразвукова липоскулптура за намаляване обема на бюста.
30. Ултразвукова липоскулптура за повдигане на бюста.
31. Естетично повдигане на бюста, методи, рискове. Методи без видими белези.
32. Естетична корекция на формата на мамилата.
33. Естетична корекция на формата на ареолата. Методи.
34. Естетична татуировка на ареола.
35. Мастни депа на гърдите и мишниците. Методи за намаляване.
36. Видове гинекомастия. Естетични корекции при гинекомастия. Оперативни методи.
37. Ултразвукова липоскулптура при гинекомастия.
38. Естетични операции на предна коремна стена.
39. Електростимулация на мускулатурата на коремна стена.
40. Мастни депа на корема и “паласките”. Видове. Целулит и затлъстяване.
41. Липосукция на корем и паласки. Рискове, обеми.
42. Ултразвукова липоскулптура на корем и паласки.
43. Ултразвуков лифтинг на кожата на корема. Възможности.
44. Намаляване на мастните натрупвания на пубиса.
45. Видове обезкосмяване на коремна област и пубиса
46. Лазерна епиляция на зоната на корема и пубиса
47. Фотоепиляция на зоната на корема и пубиса
48. Естетични корекции на пъпа.
49. Лечение на стрии на корема. Вакуумен и химически пилинги.
50. Естетични пропорции и позиция на седалището. Видове корекции на обем и позиция.
51. Повдигане на седалището. Методи.
52. Електростимулация на седалището.
53. Естетично намаляване на мастните депа на седалището – ултразвукова липоскулптура, липосукция – разлики и ограничения.
54. Естетично увеличаване на обема и формата на седалището. Методи, импланти, липофилинг.
55. Повлияване на стрии на седалището. Методи.
56. Обезкосмяване на седалището. Методи.
57. Обезкосмяване на външните полови органи и перинеума при мъже.

58. Видове импотенция. Психически и легални проблеми. Подбиране на пациент.
59. Видове фалопластика, видове пациенти и показания.
60. Видове пенилни протези. Показания.
61. Оперативно удължаване на пениса.
62. Методи на протезиране на пениса.
63. Методи на удебеляване на пениса.
64. Тестикуларни импланти. Видове естетични операции при загуба на тестис.
65. Циркумсцизио.
66. Обезкосмяване на външните полови органи и перинеума при жени.
67. Естетични корекции на малките лабии.
68. Поставяне на украшения на външните органи. Методи.
69. Естетични корекции на входа на влагалището.
70. Анатомия на меките тъкани на долни крайници.
71. Анатомично разположение на мастните натрупвания на долни крайници. целулит и затлъстяване.
72. Ултразвукова липоскулптура на долните крайници. Анатомични области, обеми, възможности, рискове.
73. Липосукция на долни крайници. възможности, рискове.
74. Естетично оформяне на подбедрица. Методи на увеличаване и намаляване на обема.
75. Естетично оформяне на глезени. Методи и възможности.
76. Визуално удължаване на краката. Методи.
77. Обезкосмяване на долни крайници.
78. Естетична варицектомия.
79. Естетична лигатура на перфорантни вени на долните крайници.
80. Естетична склеротерапия при повърхностни вени и телеангиектазии.
81. Микроелектрохирургия при телеангиектазии.
82. Естетична корекция на стрии на долни крайници.
83. Методи за лечение на витилиго.
84. Естетична автокератиницитна присадка.
85. Методи и възможности за естетично повлияване и корекции на белези.
86. Поставяне на интрадермални украшения. Методи.

III. КОЗМЕТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

1. Филигенеза и онтогенеза на кожата. Ембриология, кожата в различните възрасти.
2. Структура на кожата и подкожието: епидермис, дерма, хиподерма. Анатомия.
3. Физиология и функции на кожата: косми, мастни, потни жлези.
4. Механизми на регенерация на кожата.
5. Структура и функция на видими лигавици.
6. Лабораторни методи за изследване на кожата и лигавиците за целите на естетичната дерматология
7. Анатомия на меките тъкани на лицето, инервация, кръвоснабдяване.

8. Анатомия на кожата на лицето и шията, особености и разлики.
9. Естетика на лицето, пропорции. горна, средна и долна трета, златно сечение, естетика на профила.
10. Типове кожа.
11. Апаратна козметика – д'арсонвал, йонофореза, ултразвук, лазер, електроепилация, фотоепилация, фотоподмладяване и др..
12. Нарушена пигментация, класификации.
13. Лечение на пигментациите.
14. Болести на космите-хипертрихоза, алопеции, дефлувиуми.
15. Съвременно лечение на окосмяването-електроепилация с игла, пинсета, термохимиепилация, лазерна и фотоепилация, коло маска.
16. Показания за различните видове епилация. Разлика между лазерна и фотоепилация. Противопоказания.
17. Усложнения след епилация съответно на различните методи.
18. Болести на мастните жлези-акне вулгарис, себореен дерматит и техните усложнения.
19. Козметично лечение на болестите на мастните жлези и тяхните последици
20. Комедони и милиуми-лечение.
21. Алергични заболявания на кожата.
22. Бактериални възпаления на кожата.
23. Вирусна инфекция на кожата.
24. Болести на космите: вродени хипо- и атрихии, придобити алопеции: огнищна, дифузна (андрогенна), псевдопелада. Хипертрихоза, хирзуитизъм.
25. Болести на мастните жлези. Себорея – олеозна и суха (себостаза). Акне – клинични варианти, професионално и медикаментозно.
26. Принципи на локална терапия в естетиката: депигментиращи, епителотонични, кератолитични, пигментиращи, фотозащитни. Показания, противопоказания, странични ефекти, взаимодействия.
27. Принципи на естетичната дермохирургия. Оперативни процедури: инцизии, ексцизии, топла и студена коагулация, кюретаж, дермабразия. Видове анестезии: локална проводна и др. Козметичен ефект.
28. Медицинска козметика. Принципи и задачи. Хигиена на кожата, лигавиците и кожните придатъци.
29. Принципи на борба с вътреболничната инфекция. Методи и средства. Дезинфекция и стерилизация. Принципи на оперативна стерилност, дезинфекция и антисептика.
30. Тумори на кожата, видове, методи на лечение. Опасности за пациента и лекаря. Видове хистологично изследване и показания. Методи на лечение. Показания за естетичност на намесата и кога.
31. Невуси, Невусни болести и синдроми.
32. Хемангиоми и ангиомни синдроми.
33. Локално лечение на козметични дефекти – брадавици, белези, невуси, хемангиоми.
34. Старееене на кожата на лицето. Влияние на околната среда.
35. Методи за естетични корекция на бръчки на лицето, методи.

36. Химически пилинги на лицето – видове. химически агенти и дълбочина на проникване, водене на следоперативния период, възможни усложнения.
37. Екзодерм лифт. Разлики от другите методи, създаване на колагенови слоеве. Дълбочина, следоперативен период, възможни усложнения.
38. Лазерен пилинг и подмладяване на кожата на лицето - видове лазерни апарати, методи, дълбочина на проникване, водене на следоперативния период, възможни усложнения.
39. Дермабразео на лице, зони, дълбочина, възможни усложнения.
40. Смесени методи – лазерни методи в комбинация с дермабразео.
41. Криотерапия .
42. Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области.
43. Последствия на стареенето върху кожа, подкожна тъкан, мускулатура и черепа.
44. Видове естетични корекции на стареенето на кожата и лицевите структури.
45. Естетично намаляване и увеличаване обема на меките тъкани на лицето – методи.
46. Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето.
47. Корекция на назолабиални гънки. Методи-оперативни, инжекционни, имплантационни.
48. Оперативно премахване на мастните телца на Биша. Други методи.
49. Естетична корекция на овала и формата на лицето.
50. Триъгълник на красотата. методи на създаване.
51. Липофилинг, ефективност и рискове.
52. Естетични корекции на формата на брадата. анатомия, рискове.
53. Увеличаване на брадата. Инжекционни методи.
54. Естетични методи за корекция на формата на скулите, инжекционни импланти. анатомия, рискове
55. Естетика и пропорции на устните. анатомия, инервация, кръвоснабдяване.
56. Естетични корекции на формата и устните. инжекционни методи.
57. Естетична корекция на формата на устните с татуировка.
58. Естетична татуировка на веждите. Граен грим.
59. Последствия за кожата на лицето при акне и методи за повлияване. Методи на повлияване: дермабразео, лазерна терапия, Екзодерм.
60. Вакуумен пилинг и дермабразео с хидроксиалуминиеви кристали. Показания.
61. Микроелектрохирургия – телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени пори, методи.
62. Електростимулация на лицевата мускулатура като вид лифтинг на лицето.
63. Дермолиза за повлияване на бръчки.
64. Старчески петна, пигментации. Лечение, видове.
65. Методи и възможности за естетично повлияване и корекции на белези.
66. Епиляция в зоната на лицето, шията и врата – методи, показания и рискове.

67. Трансплантация на коса. показания, методи, рискове.
68. Имплантация на коса. показания, методи, рискове.
69. Естетично повлияване на стареенето на ръката - възможности.
70. Липофилинг на ръката. Импланти.
71. Естетично повлияване на пигментациите на ръката.
72. Химически пилинг на кожата на ръката – възможности, рискове.
73. Видове обезкосмяване на ръцете.
74. Възможности за естетични корекции на белези от акне на гърба.
75. Обезкосмяване на гърба. Видове.
76. Обезкосмяване на гърдите и бюста. Видове, рискове.
77. Корекция на стрии, дермабразии, вакуумен пилинг, химически пилинги.
78. Естетична татуировка на ареола.
79. Електростимулация на мускулатурата на коремна стена, видове.
80. Обезкосмяване на коремна област и пубиса и перианално и седалището, видове и рискове.
81. Естетично нехирургично повдигане на седалището. Електростимулация, др.
82. Естетично увеличаване на обема и формата на седалището. Методи, импланти, липофилинг.
83. Обезкосмяване на външните полови органи, перинеума при мъже и жени.
84. Обезкосмяване на долни крайници.
85. Телеангиектазии и методи на лечение.
86. Склерозиране на повърхностни вени.
87. Естетична корекция на формата на долни крайници.
88. Естетична автокератиницитна присадка, методи, показания.
89. Интрадермално поставяне на украшения. Естетични показания.
90. Козметичен кабинет –оборудване, процедури, методи за дезинфекция и стерилизация.
91. Локални средства за лечение и козметични продукти – новости.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

[**INTERNATIONAL JOURNAL OF COSMETIC SURGERY**](#)
[**THE AMERICAN JOURNAL OF COSMETIC SURGERY**](#)
[**INTERNATIONAL JOURNAL OF COSMETIC MEDICINE & SURGERY**](#)
[**INTERNATIONAL JOURNAL OF COSMETIC SURGERY AND AESTHETIC DERMATOLOGY**](#)
[**INTERNATIONAL JOURNAL OF COSMETIC SCIENCE**](#)
[**REVISTA ESPANOLA DE MEDICINA ESTETICA**](#)
[**The Ultrastructure of Collagen: Its Relation to the Healing of Wounds and to the Management of Hypertrophic Scar**](#)

by J. J. Longacre (Editor)

Козметическая хирургия, Ж. Марк Субиран, Феникс, 1995г

Cosmetic Facial Surgery, Rees & Wood-Smith, 1973, 1st

Facial Cosmetic Surgery in Orientals, Chul Song, 91

- Clinical Uses of Botulinum Toxins** by Anthony B. Ward and Michael P. Barnes
Using Botulinum Toxins Cosmetically: A Practical Guide by Jean Carruthers and Alastair Carruthers
- Handbook of Botulinum Toxin Treatment** by [Markus Naumann](#), [Reiner Benecke](#), [Steffen Berweck](#), [Andrew Blitzer](#), [Peter Moore](#)
- BodySculpture** by [MD, Alan M. Engler](#): [traditional liposuction](#), [ultrasonic liposuction](#), [smooth implants](#), [Patient Number](#), [Thighs Umbilical](#), [Periareolar Bra](#) (more...)
- Body Contouring: The New Art of Liposculpture Using Tumescant Local Anesthesia, 2nd Edition** by William P. Coleman and Rhoda S. Narins
- [Cellulite: Pathophysiology And Treatment](#)**
 by Mitchel P. Goldman, M.D. , Pier Antonio Bacci (Editor), Gustavo Leibaschoff (Editor), Doris Hexsel (Editor), Fabrizio Angelini (Editor)
- [Complementary Fat Grafting](#)**
 by Samuel M. Lam, Robert A. Glasgold, Mark J. Glasgold
- [An Atlas Of Head And Neck Surgery](#)**
 by John M. Lore, Jesus Medina, John Lore, M.D.
- The Face-Lift Sourcebook** by Kimberly A. Henry
- [Master Techniques in Facial Rejuvenation](#)**
 by Babak Azizzadeh, M.D. , Calvin M. Johnson, Mark R. Murphy, M.D.
- Evaluation & Treatment of the Aging Face**
 Elson, Melvin L
- The Aging Face. A Systematic Approach**, C. Johnson, Jr and R. Alsarraf
- Hair Transplantation**,
 by [Walter Unger](#) (Editor), [Ronald Shapiro](#) (Editor)
- Procedures in Cosmetic Dermatology Series: Chemical Peels: Text with DVD (Procedures in Cosmetic Dermatology) (Hardcover)**
 by [Mark G. Rubin](#)
- The Hair Replacement Revolution A Consumer's Guide to Effective Hair Replacement Techniques** by James Harris
- Aesthetic Rhinoplasty**
 by Jack H. Sheen, Anitra Peebles Sheen
- Rhinoplasty: An Atlas of Surgical Techniques**
 by Rollin K. Daniel
- Open Structure Rhinoplasty**
 by Calvin M. Johnson, Dean M. Toriumi
- Ethnic Rhinoplasty**
 by Steven M. Hoefflin
- [Atlas of Rhinoplasty: Open and Endonasal Approaches](#)**
 by Gilbert Aiach, Lucien Gomulinski
- Aesthetic Blepharoplasty** by Francis G. Wolfort, Wolfort, and Kanter
- Aesthetic Surgery of the Eyelids** by Raul Loeb
- AsianBlepharoplasty and the Eyelid Crease with DVD** by William P. Chen
- Unfavorable Results in Eyelid and Lacrimal Surgery** by Joseph A. Mauriello
- Blepharoplasty- A Medical Dictionary, Bibliography, and Annotated Research Guide to Internet References** by Icon Health Publications

Atlas of Aesthetic Eyelid and Periocular Surgery by Henry Spinelli

Surgery of the Breast: Principles And Art

by Scott L. Spear, M.D. , Geoffrey L. Robb, M.D. (Editor), Shawna C. Willey, M.D.

Surgery of the Breast, by: Spear - Nahabedia - Hammond - Robb – Willey

**ИЗГОТВИЛ ПРОГРАМАТА ПО
КОЗМЕТИЧНА (ЕСТЕТИЧНА) ХИРУРГИЯ:**

Д-Р НИКОЛАЙ СЕРДЕВ